

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — 6 K — f. | Negyedévre — 1 K 50 f.
Félévre — 3 „ — „ | Egyes szám ára 20 fillér.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 2 dollár.

Felelős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)

Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 kor.
Nyilv. sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Szépségtapasz.

Az elmúlt héten a lapok közgazdasági rovatában az alábbi tudósítás latott napvilágot.

Hir: „A hegyvidéki kirendeltség előterjesztésére a földművelésügyi miniszter Bereg, Máramaros, Zemplén, Ung és Ugocsa vármegyék részére 7 ezer *tenyészrákot* engedélyezett, hogy azok ezen vármegyék ráktenyésztésre alkalmas patakjaiba kihelyeztessenek és ezáltal a nép kereseti alkalmi növeltesse.”

Szinte keserű nevetés vesz rajtunk erőt, mikor szemünk e közleményen keresztül siklik, mert a hegyvidéki kirendeltségnek eme kicsiszert *rákette* egész teljességében megvilágítja azt az akcióit, amelyet a kirendeltség által boldogult Egán halála óta a hegyvidéki földhözragadt, csontig, velőig kiuzsorázott és földönfutóvá tett nép felszegélyezésére indítottak és tengődve működtetnek.

Azt mondják, kutyaharapást a szőrivel szokták gyógyítani. No hát

ez a vénasszonyos mondás és gyakorlat nagyon is rááll a kormány-
nak erre a munkájára, amit jórészt a hegyvidéki kirendeltséggel végeztet.

Először állapítsuk meg a diagnózist, mintegy két évtized óta egy szörnyű *rákbetegség* lepte meg az ugynevezett felvidéket. Ez lassan, észrevétlen terjedt, de oly rohamosan, hogy egyszerre csak az egész felvidék népe, mintegy végső kétségbeesésében felordított, mert ez a betegség egyszerre lesújtotta a földre. Nem pusztította el rögtön halállal, hanem maga alá gyúrta. Szervezetét jó anyagnak találta az ő terjedésére, megélhetésére és jövőjének biztosítására.

Talán nem is kell a felvidéki viszonyokkal ismerős közönségnek mondanom, hogy ez az ázsiai pusztító kolera nem más, mint a *kazárhadjárata*. Mióta ez garázdálkodik a Kárpátok alján, mióta ennek piszkos keze fojtogatja a ruthént, úgy mint a magyart, csak azóta van szükség(?) hegyvidéki akcióra, csak azóta

szükséges, hogy a kormány jöjjön az ő szépségtapaszaival és az ország megtámadott testének egy részét azzal ragassza be. Pedig jól tudjuk intező uraink, hogy a tapaszt csak a seb betakarására szolgál és nem annak gyógyítására.

Annak idején egy híres publicista, néhai Bartha Miklós fogta kezébe a vészharang kötelét és felhívta az egész ország figyelmét a keletről jövő, illetve ma már a nyakunkon ülő veszedelemre. Azóta senki sem nyul jóformán e darázs-fészekbe, mert Egán Ede sorsától mindenki irtózik.

Ez a veszedelem, pusztító *rák-
betegség* azonban a kirendeltség működése óta nemcsak nem enyhült, hanem oly nagy mértékben lépett fel, hogy az egyre szaporodó fekete had nyomán nem a fű pusztul, hanem pusztul és megsemmisül a keresztény gazda és munkásnép, és helyét elfoglalja ez a világon sehol sem kedvelt idegen nárczió — ez a nem kívánt inproduktív elem. Mert az a nemzetiség, — e hazát,

A tanító otthon, az iskolában és a társadalmi életben.*)

Ha az emberiség művelődéstörténelmét olvassuk, lehetetlen, hogy figyelmünket fel ne keltsék az Ókorban levő nevelési rendszerek. Ha ezeket a nevelési rendszereket vesszük, tapasztaljuk, hogy pl. a spártaiak kizárólag a testi nevelésre fektették a főszűlyt, holott már az atheniek a testi nevelést a szellemi neveléssel egybekötötték. Ezen nevelési rendszereknek csak egy czéljük volt és pedig az, hogy a népet mindenkor a hazát szerető, edzett harezosokká s jó államférfiakká képezzék.

Mennyire megváltozott a nevelési rendszer, mikor Jézus Krisztus a világ megváltója, a „tanítók eszményképe” a világra jött. Jézus Krisztus tanításaival megmutatta ne-

*) A nagykárolyi eszperesi kerület tanítóköri gyűlésén kitűntetett dolgozat. Irta: Volker Lajos, mezőpetri tanító.

künk azon eszközöket, melyekkel a gyermekeket tökéletesítve, őket az örök üdvösség elérésére vezethetjük. „Hogy mikor fog az emberiség egészben véve tökéletesebb létre jutni: az az isteni gondviselés dolga, mely az emberiség nevelését önmagának tatotta fel.” (m. Ludvich.) Mi tanítók az Isten kezében eszközök vagyunk; munkáljuk, neveljük a reánk bízott nemzedéket, hogy őket minél tökéletesebbekké tehessük az ember végczéljára, az örök üdvösség elérésére.

Ha mi nevelni, tanítani akarunk, akkor nemcsak tettekben, hanem példákban is kell azoknak nyilvánulniok. Ha tehát hivatásunknak teljes mértékben meg akarunk felelni, akkor úgy otthon, családi körünkben, az iskolában, valamint a társadalomban, oly állást kell elfoglalnunk, mely mindenkinek mintaképül szolgálhat.

Lássuk egyenkint.

A társadalom egyik tényezője a család s amilyenek a családok, olyan maga a társadalom is. Minden család alapja a Krisztusi

szeretet, mert e nélkül igazi családi boldogság nem képzelhető.

A tanító olyan személy, akire mindenki árgus szemekkel figyel. Ha családjában boldogság honol, azt talán nem veszi észre senki; ellenben, ha komor felhők tornyosulnak családi életének egén, azt rövid idő alatt minden ember megtudja. A tanító házastársához és viszont a leggyöngédebb vonzalommal viseltessék egymás iránt. Ne vegyék észre egymás fogyatékosságát, hanem szeretettel iparkodjanak a hibákról egymást leszoktatni. Legyen abban a családban tiszta erkölcs, vallásosság, honoljon a béke és akkor a szeretet el nem maradhat.

Gyermekei nevelésében legyen olyan, mint a Grachusuk atyja, ki gyermekeit legdrágább kincsének tartotta: „azok élete felett örködni, szellemi és anyagi jólétéről, ideiglenes és örök üdvéről szeretettel, önfeláldozással gondoskodni tartozik s arra törekedni, hogy gyermekei képesek legyenek mindazon kötelességeknek és várakozások-

ILYÉS DÁNIEL

MŰBUTOR-ASZTALOS
SZATMÁR, Mátyás király-u. 18. sz.

Elvállalom bármily bútorok készítését a mai kor igényeinek megfelelően, a legmodernebb ki-
vitelben. Háló, ebédlő, úri szalon, leány, gyer-
mek-szoba berendezéseket mahagóni vagy bármely
különleges faanyagból.

ezt a dolgozó keresztény népet csak egy jól jövedelmező tőkének, a meggazdagodás biztos alanyának tekinti és semmi másnak. Azt hiszem, az ilyen néptől még az eszkimók is irtóznak.

Álhúmanus törvényeink, a felvidéki közigazgatás teljes demoralizációja ezt a keleti felföldet teljesen átengedte az idegen országok söpredék népének. A kazár itt az ur, de nem az, akinek kérges a tenyere. Ő a tőkés. Ővé a pénz, a hatalom, az igazság és mindaz, ami elég arra, hogy a *gajt* rabszolgaságában tartsa. Czáfolja hát ezt meg valaki.

Igy, mikor teljesen koldusbotra jutott ez a haza szabadságáért öntudatosan küzdő nép, amikor a kormányuk gondatlansága folytán a farkasok és a duvadak tanyája lett e táj, akkor jön a kormány alamizsnájával, jön a mankójával, hogy azt a koldus hóna alá illessze.

A rákbetegség ellen most ártatlan ráktenyészéssel akar segíteni. Nagyszerű. A kutyaharapást megfüstölni a kutya szőrivel és meggyógyul. Épp ezt a módot folytatja a kormány hivatalos apparátussal, mert higgyék meg azok a jóhiszemű urak, akik hivatalból kultiválják a a népmentést, hogy a felvidéki rákterjesztés még *egy* családnak sem biztosít *kenyeret*. A szaporodó rákokat kifogdossák a fürdőző gyerekek, vagy a patakokhoz kiránduló passziózó urak.

Tudjuk, hogy nagy a veszedelem. Félre hát az álhumanizmussal. A felvidék dolgozó ősnépe talán be-

csesebb az országnak, mint az ide-
denből belopózkodott kazár. Nem
szépségtapasz kell ide, hanem egy
céltudatos keresztény népmentő mun-
ka. Olyan, amely a keresztény népet
izolálja az élősdi hadtól. A becsü-
letes dolgozó magyar zsidót megbe-
csüljük, de a vérszívó, pusztító nép-
ségtől úgy a kormánynak, mint a
társadalomnak meg kellene menteni
a Felvidék keresztény mknkásnépét.

Kocsán Károly.

Városi közgyűlés.

Városunk törvényhatósági bizottsága hétfőn délután 3 órakor tartotta Csaba Adorján főispán elnöklete alatt a városháza nagytermében július havi rendes közgyűlését.

A polgármester havi jelentésében főleg a vashid megerősítésének, esetleg új hid felállításának kérdésével foglalkozott. A felállítandó új vashid, esetleg vasuti hid a Batthyány-uteza végén lenne: — azonban csak a költségvetések és tervek beérkezése után foglalhat állást a város abban a kérdésben, hogy állítanak-e fel új hidat, vagy a meglévő erősitik meg. — Meleg szavakkal parentálta el a polgármester jelentésében az elhalt Halász Ferencz miniszteri tanácsost, a város díszpolgárát. — A város a gyászoló családot részvétéről jegyzőkönyvi kivonatban értesíti s az elhalt iránti kegyeletes tiszteletből a Háromutczaközt Halász Ferencz-utczának nevezi el.

A jelentés elhangzása után dr. Tanódy Márton bizottsági tag szólalt fel s reámutatva a hegyi vasutnál uralkodó mizériákra úgy a kocsihány, mint a forgalom lebonyolítása s tisztaságot illetően, ez állapotok orvoslását

sürgette. A polgármester felszólalása után a bizottság elhatározta, hogy ez ügyben feliratot intéz a kereskedelmi miniszteriumhoz.

A németi határrész tagosítása kérdésében a város tagosítással kapcsolatban az egész határ rendezése mellett foglalt állást.

A főszámvevőnek a köz- és gyámpénztár, valamint a különböző alapok 1909. évről szóló zárszámadását a közgyűlés tudomásul vette. Említésre méltó, hogy a mérleg szerint a város törzsvagyona a múlt évben 3,600,000 korona érték emelkedést mutat, — aminek az a magyarázata, hogy a számadás a leltári és a jelenlegi érték közötti különbözetet kombinációba vette.

A szatmári ezukorgyár alapítóinak azon kérelmét, hogy helyezze kilátásba a város, miszerint a vállalatot megfelelő anyagi segélyben fogja részesíteni, a közgyűlés teljesítette s egyuttal bizottságot küldött ki annak megállapítása végett, hogy az alapítás ügye jelenleg milyen stádiumban van s a város által nyújtandó segély részletes fixozása végett.

A vádlók.

„Szabó Dezső körjegyzőről hivatalos működésére vonatkozólag oly tény állított, mely valóságát esetén alkalmas lenne arra, hogy Sz. D. ellen a büntető és fegyelmi eljárás megindítsák.“ Közhivatalnokról lévén szó, a tulajdonképeni vádló a k. ügyész. A jegyző, mint tanu hallgattatott ki. Az ő vallomása röviden ez:

1. A határozatot meghamisítani egy alkalommal sem volt érdekem. A becsület utjáról 17 éve le nem tértem . . . Magától értetődik, hogy mikor az iskolaszék, mint ovoda felügy. biz. jár el, arra az esetre határozatot el, hogy a mindenkor bíró oda

nak megfelelni, amelyeket úgy az egyház, mint az állam támasztanak irántuk.“ Fejlesztenie kell gyermekének szívet a tiszta életre, erkölcsosségre, szellemét pedig képezze és képeztesse, hogy idővel a társadalomban tehetségéhez mért állást foglalhasson el; annak érdekeit szolgálja, haladását, jólétét előmozdítsa.

Biztosítsa a tanító családjának jólétét nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is. A méhészet, kertészet, amihez a fák ojtása, szemzése, kezelése; szőlészet is tartozik, állásának éppen megfelel, ami anyagi hasznot biztosít. E foglalkozások egyuttal példát mutatnak a népnek, hogy azt követve mozdítsa elő annak anyagi jólétét.

Ezzel röviden kifejtettem, milyen legyen a tanító otthon.

Milyen legyen a tanító az iskolában?

A tanító mindenkor pontos időben teljesen elkészülve menjen az iskolába. A tanító megjelenése legyen szeretetteljes, de komoly, hogy e komolyság a gyermekeket arra figyelmeztesse, hogy most hasznos dolgokkal kell foglalkozniok. Magyarázata legyen egyszerű és világos, de olyan, hogy

nemcsak az értelmet fejlessze, hanem nevelje is. Minden tantárgynál van alkalma növendékeit a vallásosság, honszeretet és munkára serkenteni.

A növendékek szellemi tehetsége nem egyforma. Tanítása közben sokszor tapasztalja, hogy az egyes gyermekek között igen nagy a különbség. „Az egyik kedvességével vonz, sőt lebilincsel, a másik azonban visszataszít; az egyik tehetséges, a másik gyenge tehetségű, nehéz felfogású. Némelyek szorgalommal és figyelmességgel ékeskednek, mások ellenben nem szeretnek tanulni, szórakozottak, sőt csapodárságnál egyébre nem is gondolnak. Az egyiket eddig övéi ápolásban és fölügyezésben részesítették, imádkozni és engedelmeskedni tanították, a másik úgy nőtt fel, mint egy pusztai ló szitkok és ütlegek között. A különböző vezetésnek természetesen különböző gyümölcsei vannak.“ — Mondja: Mekher. Mit tegyen a tanító, hogy ilyen különböző tehetségű gyermekekkel eredményt érjen el? munkásságában és buzditásában sohase fáradjon el. A gyenge tehetségű gyermekekkel többet foglalkozzék, a figyelmetleneket

pedig gyakran fölszólítással tegye figyelmessé. Akik otthon csak szidalmakban és ütlegekben részesülnek, kárpótolja azokat szeretetteljesebb bánásmóddal.

Minden rendeletét feltétlen engedelmesség kövesse; ha csak immel-ámmal követeli rendeletének végrehajtását, előmenetel és figyelem sohasem lesz iskolájában. Követelje meg a tanító az iskolafőntartótól, hogy a tanterem mindenkor tiszta legyen, hogy a növendékek már kiskorukban szokjanak hozzá a ház külső és belső tisztaságához. Emellett azonban követelje a gyermekek részéről is a testnek, ruházatnak és tanszereknek tisztaságát.

Igen sok dolga van a tanítás és nevelés körül, küszködjék lankadatlanul. Igen kevés babért arat pályáján, de boldogítsa azon tudat, hogy kötelességét mindenkor pontosan és lelkiismeretesen teljesítette.

A tanító példás családi életével és iskolai ténykedésével még nem tesz eleget teljesen hivatásának. Maga a társadalom is igen sokat vár a tanítótól.

Képzőintézetekben mindenféle irányú tárgyakat tanítanak. A növendék kikerül az

Pártoljuk

a hazai ipart!

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

KEPES SÁNDOR

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN

csak hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alakú Pyramisokat, Obeliszkeket, keresztteket, emléktáblákat, sírfeleket, mezei keresztteket, kápolnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: **Szatmár, Attila - u. 4.**

behívassék. A jkv. szavait másképp soha egyik bíró sem értelmezte. Eltekintve attól, hogy a kath. faluban más mint kath. ember a közel jövőben birói székbe nem kerülhet“.

Mikor a jkv. azt mondja, „ki is az iskolaszéknek tagja leend“, akkor ez magától értetődik, hogy a bíró az ovoda felügyelő bizottságába hívassék be. Nem volt érdeke így irni? Majd — bizonyítunk.

„Ez a jkv. és határozat későbbi gyűlésen kihirdettetett; s ha hamis lett volna, nem vette volna azt tudomásul a képv. test.“

Ez nem bizonyítja azt, hogy jun. 5-én — és én csak ennek a gyűlésnek a jkvét kifogásoltam — azt határozták, amit a jegyző irt. Hiba ugyan, hogy nem vették észre és nem figyeltek oda. Dehát biztak . . . és családok. Ezért kapott aztán később, mikor észrevették, jkv.-i bizalmatlanságot éppen a jegyző.

Hogy más vallásu nem lehet itt bíró? A mai közigazgatás mellett ez is megeshetik a jövőben.

2) „Az egész dolog lényege az, hogy ha a temető a kath. egyház nevére teleknyveztetett, akkor majd gondoskodni fognak arról, hogy egy megfelelő kis rész külön választassék más vallásuak temetkezési helyéül. — Én magam indítványoztam, hogy a képv. test. ne határozzon, mert mikor a község 3 szőlő telket vásárolt a törvényben előirt községi temető céljaira, elhatározatott már, hogy ott más vallásuak részére helyrekeressék el (1904-ben). Ezért nem tárgyalta ez ügyet a képv. test. 1907-ben, ezért nem jött jun. 5-én a jkvbe, mert a bíró azt határozottan ki sem mondta. Én tiltakozom is a közs. vagyon elfeésérlése ellen. Felebezésem (a megyéhez) a közs. vagyon esonkítása ellen szólt, mert ajándékképen akarták csak adni, az előirt külön felekezeti rész kiszakítását is csak az átteleknyveztetés

utánra ígérték. A községi vagyont élvezze a község s ne a plebános.“

Itt csattanós választ ad majd Rónai plebános vallomása. Van azonban más megjegyzésem. Mikor a jegyző vallomása szerint is a 3 szőlőt megvették temetőnek, már akkor elhatározták, hogy abban a más felekezetiük részére külön hely rekeressék el. A szándék és határozat ezéjja akkor is az volt, hogy az új temető kath. legyen. Más különben miért kellett volna külön helyet kijelölni a más vallásuak részére, ha a községi volt? Miért lett hát mégis a község nevére jegyezve? Lám, Szabó Dezső, ezért nem hiszünk az iskolaszéki dolognál az ön „magától értetődő“ jó szándékában. A tiszta szó beszél, a szándékot lehet — elmagyarázni.

3. „1908. jan. 21. a képv. test. rendkívüli közgyűlésén Tempfli M. kurátor oda nyilatkozott, hogy a plebános azt mondta, hogy azért nem küldte fel a tervrajzot mert maga is sokalta a költségvetést. Ezt tettem én szóvá, mert nem engedhetem, hogy a közs. pénztárt olyan kiadás terhelje, mely magánmegbízás folytán állott elő. A képv. test. a 100 k. kifizetését elhatározta. Erre én a határozatot megfellebbeztem s a vm. törvényhatóság azt meg is semmisítette, nem azért, mert a költségvetés a kegyurhoz fel nem terjesztett, de mert a községet az egyház terheivel terhelni nem lehet.“

Ezután egy kis hangulatkeltés következett.

A kir. ügyész kérde: „Hány község van a jegyző ur kerületében, milyen az ön helyzete egyebütt?“ A jegyző feleli: „Két községem van: Csanáros és Mezőfény. A csanárosi feljelentésekben országos rekordot értem el, 17 éves szolgálatomon át körülbelül 900—1000 feljelentést tettem ellenem. A mezőfényiek soha. A község lelki atyja a vár-

megyei közgyűlésen mondta ki ellenem, hogy a jkv-t meghamisítom. Rögtön fegyelmet kértem magam ellen, de daczára ennek engem mint okirathamisító jegyzőt mai napig is állásomban hagytak. Egy feljelentés sem vezetett ellenem sikerre s Mezőfény község szintén tiszta kath. lakossága újvra nyilatkozatot irt alá számomra s biztosítottak bizalmukról, szeretetükről.“

A hatás teljes volt; az esküdtek az ügyész arezmozdulataiból jó tanácsot kaptak — hallgatagon is.

Mielőtt a tanuvallomásokat közölném, pár sort iktatok ide az esküdtszéki intézményről.

A Haverda ügyben hozott szegedi esküdtszéki ítéletet mindenki ismeri. Erről írja egy lap; „Az esküdtszéki intézmények esődje esődött be a társadalom emlékezetébe, mint egy égetett bélyeg, melyet el kell tüntetni valahogy. Akár az esküdtszéki intézmény eltörlésével, akár a tapasztalatok által megkövetelt szervezeti reform segítségével, de meg kell szüntetnünk a lehetetlen állapotokat. A Haverda ügyben hozott ítélet nem az egyedüli, mely a jogász világ megütkezését fölkeltette.“

Szivák Imre dr. az esküdtek fogyatékos jogérzékében s a gyöngye erkölcsi önfelegelyben, mely a védelem retorikus szélsőségei pillanatnyi hatásával szemben nem mutatkozott eléggé vértetettnek, találja okát ama ítéletnek. Vargha Ferencz k. koronaügyész a „Jogállam“-ban állást foglal az esküdtszéki bíróság ellen: szerinte a jogkérdés eldöntését laikusokra bízni nem lehet. Pollák J. ügyvéd az esküdtszék megreformálását; dr. Kenedi Géza az intézmény megváltoztatását ajánlja.

Ismeretes az indítvány, melyet Konrád L. ügyvéd az esküdtszék eltörlése iránt tett.

Madzsar G. makói főgimn. igazgató beperelt egy hirlapírórt rágalalmazásért. Az újságírórt Szegeden felmentették. „A zsidó esküdtek“-ezim alatt egy nyilatkozat jelent meg hirlapokban, többek közt ezeket mondva: „A perre vonatkozó iratokat nyilvánosságra fogjuk hozni sajtó útján, melyekből ki fog tűnni, hogy az esküdtek ítélete nem igazmondás, hanem az igazságnak egyenes arculapása.“

Ennyi éppen elég. Debreczen. Pont.

Czudar.

Nyilvános nyugtázás és számadás.

Az „Ung-Beregmegeyi Róm. Kath. Néptanító Egyesület“ által Ungváron, a Rákóczi-uteza 10. sz. a. régi róm. kath. főelemi iskolai épület falába elhelyezett „Komócsy József-emléktábla felállításának költségeire és a koszoruk megváltásából az u. n. „Komócsy József alap“-ra, — melynek kamatai jutalmazásokra lesznek fordítva, — a következő adományok folytak be:

Ungvár város közönségétől, Mocsáry Béla ur gyűjtőívén 107 K 40 f.
Szatmárnémeti sz. kir. város közönségétől, főtisztelendő Tót-

életbe, e tárgyakból nagyon sokat felejt. Sokszor jöhet elő olyan eset, hogy valaki tanácsot kér a tanítótól pld. mértanban, vagy mezőgazdaságban; ha a tanító nem képezi magát, hogyan adhat tanácsot? Tudnivaló, hogy a társadalom úgy szellemileg, gazdaságilag, mint iparilag sokat fejlődik. A tanítónak, mint a nép nevelőjének a társadalommal lépést kell tartania, vagyis szakmunkákat, tudományos iratokat olvasni, hogy ezekben magát képezze, népének szolgálatára lehessen. Egyesületeket alakítva, tartson felolvasásokat a helyi viszonyukhoz alkalmazva földmívelésről, állattenyésztésről, iparfejlődésről, kereskedelemről, természeti tüneményekről stb. hogy ezen felolvasásokon, utbaigazításokkal fejlessze népének boldogulását, úgy anyagilag, mint erkölcsileg. Vallásosságban, hazafiasságban és törvénytiszteletben járjon elől. Magyarázza meg a népnek, hogy „a polgári életben csak az oly egyén boldogulhat, aki a törvényeknek, társadalmi rendnek alá tudja magát vetni“.

A mai társadalmi rendnek egyik fel-fordítója az alkohol. A józan életű tanító

áldás, az alkoholista átok a községre. Bár némelyek sokszor talán szívesen látnák egyes kocsmai összejöveteleken; ne fogadja el a meghívást, mert ezzel példát ad a népnek az alkohol élvezetére, tekintélye is sárba dől. Ellenkezőleg, magyarázza meg a népnek, mily veszedelmes az alkohol mérték nélküli fogyasztása, mennyi betegséget idéz elő, mennyi bánatot, szomorúságot és szenvedést okoz úgy magának, mint hozzátartozóinak.

A tanító tartsa tiszteletben föllebbvalóit, elüljáróit, népét; csak így lehet a népet az elüljáróság és saját személye tiszteletére szoktatni.

Ime röviden vázoltam, mi a tanító teendője otthon, az iskolában és a társadalomban.

Ha minden tanító tiszteli a törvényeket, lelkiismeretes buzgósággal teljesíti kötelességeit, szereti, oktatja népét, akkor elmondhatjuk a nagy Széchenyivel hogy:

„Magyarország nem volt, hanem lesz“.

Aki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu

lábbelit akar vásárolni,

az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz
Szatmár, Deák-tér

■ (Keresztes András-féle ház), ■

aki dúsán felszerelt cipő-raktárában csakis valódi finom bőrből a már is világhírű hazai gyárakban készült cipőket és oszmákat nagyon is versenyképes árakban hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbbrendű készítményt, a szokásos bő- és talpatárazatokat teljesen kiküszöbölte, s akiknek áruin osinosság dolgában is párját ritkítják. Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és oszmák is készülnek.

falussy Dániel, képezdei tanár ur gyűjtőívén 109 K — f.

Részletezve: mélt. dr. Kádár Ambrus 10 K, mélt. Hehelein Károly 20 K, dr. Lessenyei Ferencz-10 K, dr. Binder András 5 K, főtiszt. Tóthfalussy Dániel 2 K, Szabó István 4 K, Székely Gyula 1 K, Szücs János 1 K, Hámon Róbert 2 K, Láng Antal 2 K, Jankovics János 1 K, Mondik Endre 1 K, BodnárGáspár 3 K, Báthory Endre 1 K, Hoffmann József 1 K, Bodnár Alajos 1 K, mélt. Szabó Norbert 10 K, dr. Kovács Gyula 4 K, dr. Wolkenberg Alajos 2 K, Juhász József 1 K, Perényi János 5 K, Bodnár György 2 K, Mihály Ferencz 2 K, Tóth József 2 K, Uhl Károly 1 K, Kertész Pál 1 K, Lovász Győző 1 K, dr. Haraszthy Béla 1 K, Léber Antal 50 f. Kieska László 50 f. Bugyi Endre 50 f. Nemes Ernő 50 f. Lahocsinszky Béla 1 K, Haraszthy Gyula Ungvár 5 K, Láng György Ungvár 2 K, összesen 109 K.

A felső ungi esp. ker. tanítói körből 47 K 40 f.

Az alsó ungi esp. ker. tanítói körből 38 K 20 f.

A közép ungi esp. ker. tanítói körből 63 K — f.

A beregi esp. ker. rk. tanítói körből 31 K — f.

Az ungvári áll. elemi iskolák tantestületétől 14 K — f.

összesen: 410 K — f.

A koszoruk megváltásából a „Komócsy József-alap“-ra befolyt:

Az „Ungmegyei Közművelődési Egyesület“-től 20 K

A „Gyöngyössi Irodalmi Társaság“-tól 20 „

Az „Ungvári kir. kath. főgimnázium Tanári Karától 10 „

Az ungvári agyagipari szakiskola tanári karától 10 „

Az „Ung“ szerkesztőségétől 10 „

Az ungvári m. kir. áll. polgári leányiskola tanári karától 10 „

Az Ungmegyei ált. tanító egyesülettől 30 „

Az Ungvári áll. elemi iskolák tantestületétől 20 „

Az Ungvári rk. elemi iskolák tantestületétől 20 „

összesen: 140 K

Bevétel 550 K

Kiadás 358 „

s így a „Komócsy-alap“-ra marad összesen: 192 K, mely összeget az „ung-beregmegyei rk. néptanító egyesület 50 K-val s az ungvári rk elemi iskola 8 K-val 250 K-ra egészített ki, mely alapítvány a szatmári kegyes alapok pénztáránál helyeztetett el.

Fogadják a nemesszivü adakozók a hazafias és nemes célra juttatott adományaiért a rendező bizottság leghálásabb köszönetét.

Ungvár, 1910. évi július hó 4-én.

A rendező bizottság elnöksége megbízásából

Göndy Ede
egyesületi jegyző.

HIREK.

Az Egyházmegyei Oltáregyesület f. hó 5-én tartotta közgyűlését báró *Vécsey Eszter* elnökle mellett, A gyűlés behatóan foglalkozott a szeptemberben tartandó kiállítás részleteivel. Egyben kimondotta, hogy az egyesület szokásos ájtatosságát legközelebb szept. 3. és 4. napján végzi s ezt követő kedden szept. 6-án közgyűlést tart. Az egyesület vezetősége ez uton kéri a gyűjtő-ívek betérjesztését a titkárhoz, eme szeptemberi közgyűlés alkalmával.

Személyi hir. A püspök ur *Ó Méltósága* egészségi okokból hétfőn reggel Karlsbad fürdőbe utazott, hol néhány hétig fog tartózkodni.

A főispán költözik. *Csaba Adorján* főispán e hó 22-én költözik el Nagyváradba és foglalja el a vármegyházánál a főispáni lakást.

Legfelsőbb kitüntetés. *Ófelsége* a király *Kiss Dezső* p. ü. tanácsos ungvári p. ü. igazgatónak a kir. tanácsosi ezimet díjmentesen adományozta.

Miniszteri elismerés. A kir. belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök *Képesy László* esengeri főszolgabírónak, *Péchy László* mátészalkai főszolgabírónak, *Szuhányi László* fehérgyarmati szolgabírónak, dr. *Csató Sándor* mátészalkai és dr. *Kápolnai Kálmán* esengeri járásorvosnak, dr. *Kiss Antal* fehérgyarmati tb. járási orvos, h. kórházi igazgató főorvosnak, dr. *Rosenberg Ignác* hodászi, dr. *Grósz Rezső* esengeri és dr. *Rósenthal Félix* krassói kör-orvosoknak, dr. *Bródy Sándor* mátészalkai gyakorló orvosnak, továbbá *Pótor Endre* szatmárköri közégi bírónak és *Farkas Ernő* körjegyzőnek a szerencsétlenség idején és a következő napokban szorgos, kötelességüket meghaladó odaadással és buzgalommal teljesített rendkívüli szolgálataikért teljes elismerését fejezte ki s felhívta a közigazgatási bizottságot, hogy ezt a nevezetteknek megfelelő alakban külön-külön tudomására juttassa.

Hymen hírek. Szombaton vezette oltárhoz a munkácsi róm. kath. templomban *Turcsányi István* pósaházi tanító *Harnyai Mariskát*, *Harnyai Jusztin* munkácsi rk. kántor és zenetanár leányát. — *Lárencz Linuskát*, *Lárencz Béla* kir. főmérnök, az Ugocsa vármegyei államépítészeti hivatal főnökének leányát eljegyezte *Gergely Lajos* kir. mérnök. — *Nyomárhay Béla* p. ü. fogalmazó szombaton kötött örök frigyét *Szemere Emmykével*, szemerei *Szemere Géza* leányával Lasztómerban. — *Baumann Vendel* felső-

visói kineztári kántortanító a napokban tartotta eljegyzését *Kertész Mariska* tanítónővel Csanáloson. — *Schiff József* nagyvárosi polgár *Aranka* leánya tegnap tartotta esküvőjét *Révész Vilmos* debreczeni ker. akadémiai tanárral. — Dr. *Bélteky Gyula* pénzügyigazgatósági tisztviselő Nagyenyedről eljegyezte *Nyiri Mariska* mikolai tanítónőt, *Nyiri Gyula* rápolti ref. lelkész leányát. — *Kegyes István* nagyszalontai ref. gimn. tanár vasárnap jegyezte el *Balogh József* szatmári törvényszéki bíró leányát, *Gizellát*. — *Akantisz Ilonát*, néhai *Akantisz Rezső* volt közalapítványi erdőtanácsos leányát, eljegyezte *Boksai Endre* okl. gimnáziumi rajztanár, néhai *Boksai Antal* németi gör. kath. esperes fia. — Dr. *Glatz József* ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag vasárnap d. u. 4 óraker esküszik örök hűséget *Miklusovszky Margitkának*, *Miklusovszky Antal* polgártársunk, törvényhatósági bizottsági tag leányának. — Dr. *Szepessy Károly* mátészalkai ügyvéd szombat délelőtt kötött házasságot *Félegyházy Ilonával*. — *Cloaje János* helybeli es. és kir. 5. gyalogezredbeli hadnagy e hó 6-án kötött házasságot *Mátray* ref. főgimn. tanár és neje *Márk Aranka* leányával, *Violával*.

Képviselők a bizottságokban. A képviselőház közelebbi ülésén dr. *Kelemen Samu*, országgyűlési képviselőt az igazságügyi és zárszámadást vizsgáló bizottságba, *Szuhányi Ferenczet* a földmivélsügyi, *Mán Lajost* a kivándorlási, *Földes Bélát* a közgazdasági s pénzügyi, *Helmecey Józsefet* a kérvényi s mentelmi, *Szentiványi Gyulát* a mentelmi és számvizsgáló, *Szalkai Sándort* a számvizsgálói és kivándorlási bizottságokba beválasztották.

Lelkészi beiktatás. *Volosin Bazilt*, a sárközujlaki uj g. k. lelkészt e hó 5-én installálták fényes ünnepség keretében. A beiktatást *Firczak Gyula* munkácsi püspök ur megbízásából *Gönczy Antal* ker. esperes végezte *Mosolygó József* turterebesi lelkész közreműködésével. Esküdtétel után a ker. esperes szép beszéd kíséretében adta át az új lelkésznek a templom kulcsait, evangéliumát és keresztjét, minek végeztével *Volosin Bazil* lelkész üdvözölte az egybegyűlteket, beszédében szeretetre, kitartásra, munkáságra buzdította a hiveket; beszédét szónoki páthossal, vallásos szelleműl áthatott hazafias s hivatása iránti szeretetteljes felhevüléssel mondotta el. Szt. mise után az új lelkész házában ebéd volt, amelyen nagy hatású felköszöntők voltak.

25 éves jubileum. Szép és lélekemelő ünnepség keretében ünnepelte meg *Zoltány Károly* a halmi-i állami felsőnépiskola igazgatója ez intézetnél eltöltött 25 éves igazgatói működésének jubileumát. Az ünnepséget a tantestület és az iskolai gondnokság rendezte e hó 3-án. Délelőtt 11 óraker, az állami felsőnépiskola egyik osztályában folyt le az impozáns ünnepség. Megjelentek ott *Halmi község* nagyszámu intelligenciája, a közégi előljáróság és a polgárság is szép számmal. Igen sokan jelentek meg volt tanítványai is,

Ékszer-üzlet és műhely áthelyezés! Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy özv. *Stern Sámuelné utóda Grünhut Samu* cég alatt eddig a Hungária-szálloda mellett volt üzletemet a **Hám János-utcába, Dr. Vajay polgármester ur házába** (az új butorszövetkezet mellé) **helyeztem át.**

Nagy választékban raktáron tartok különféle szemüvegeket, ózvikkereteket, Kérve a n. é. közönség melyek orvosi rendelvényre vagy a nélkül is kaphatók. Pecsétnyomók, gummi- szives pártfogását, ma- bélyegzők, ezimerek véssze, himzőmunkák készítése, tűziaranyozását és ezü- radtam teljes tisztelettel- lőzést bármilyen templomi vagy házi tárgyaknak, arany, ezüst, ékszer, óra, látszer, tájéktárgyak javítását és minden e szakmába vágó munkák készítését, saját gépekkel gyárilag felszerelt üzletomban olcsón, jól és gyorsan eszközölöm. Tört aranyat, ezüstöt, régiségeket, régipéneket, valódi gyöngyöket és drága- ékszerész Szatmár, Hám- köveket a legmagasabb árban vásárolok, vagy becserelek nagy mennyiségben is. **Grünhut Samu** János-u. Dr. Vajay-ház

Kávét legjobbat és legolcsóbban beszerezhetünk **Benkő Sándor** kávékereskedőnél Szatmár, Kazinczi-utoza 16. „MOKKA“ keverék özégem különlegessége. 1 kigr. 4.40 korona. Villany erővel pörkölve

kik az elmúlt 25 év alatt végeztek. Továbbá Ugocsa vármegye általános tanítótestülete és még igen sokan. A szózat elnéklése után Nagy József gondnoksági elnök szép szavakkal méltatta a jubiláns érdemeit, aki 25 évi fáradságos, példás munkálkodásával oly szép eredményt ért el, hogy míg kezdetben alig néhány növendék látogatta az iskolát, másfél évtized óta évenként a tanulók száma meghaladja a másfélszázat. Utána *Siménfalvy Szabolcs* a Tanítóegyesület nevében hosszabb beszédben köszöntötte *Zoltány Károlyt*. Majd a miniszter képviselőjében megjelenő *Halmágyi Ferencz* szólott és nyújtotta az ünnepelnek az elismerés koszoruját. *Egyed Ferencz* tanártársa, a tantestület nevében gyönyörű szónoklatban tolmácsolta szeretetüket igazgatójuk iránt. *Bodnár János* nagyváradi tanító volt tanítványai nevében szép beszédben üdvözölte a derék igazgatót, kinek ottani igazgatósága alatt, mintegy 2000-en végeztek, kik a mai napon együtt ünnepelnek az érdeműs igazgatóval. *Varga Károly* lelkész a halmi-i kaszinó nevében köszöntötte. Igen megható volt végül, mikor *Zoltány Károly* tanító kis fia szólott és a gyermeki szeretet hangján üdvözölte édes atyját a sokaság előtt. Nagy József záró szavai után a Hymnusz lelkes hangjával záródott a remek ünnepelés. Délben a „Rákóczi“ vendéglőben 250 terítékes bankett volt, hol emelkedett hangulatban folyt tovább az ünnepelés. A távolmaradt tanítványok és tisztelői táviratban üdvözölték a jubilánst. Lelje boldog öntudatában elismerését a derék tanfőféru.

Fényes esküvő. Fényes esküvő folyt le f. hó 5-én Budapesten. *Bónis Elemér* köbölkúti földbirtokos esküdt örök hűséget özv. *Kende Elemérné* leányának, *Mariskának*. — Tanúk voltak: *Lónyai Ferencz* miniszteri tanácsos és *Domahidy István* földbirtokos. Az esküvőt a Royal-szállóban fényes ebéd követte, mely után a fiatal pár Olaszországba utazott.

Jegyzői kinevezés. Az igazságügy-miniszter dr. *Ötömösy Zoltán* nagybányai ügyvédet a fogarasi kir. járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki.

Kitüntetett tanító. *Szücs Gyula* nagysomkúti áll. tanítót a magyar zene és pedagógiai társaság legutóbbi közgyűlésén rendes tagjává választotta.

Gyászhirek. Idősb *Kugler Albert* a nagykárolyi *Kugler* és *Andrényi* vaskereskedő cég beltagja, törvényhat. bizottsági tag, az Osztrák Magyar Bank bírálója, az ujjvárosi róm. kath. hitközség világi gondnoka stb. folyó évi július hó 8-án hajnali 2 órakor, életének 61. évében hosszas szenvedés után Nagykarolyban az Urban esendesen elhunyt. A boldogult földi maradványait július 9-én tétették örök nyugalomra. — *Malenszky Károly* iglói bányabiztos neje *Csausz Mariska*, *Csausz Károly* felsőbányai főorvos testvére a napokban elhunyt hosszas szenvedés után. — *Hojlák József* nagykárolyi építő-iparos f. hó 6-án délután 43 éves korában hosszas betegeskedés után tüdővészben elhalt.

Felvett papnövendék. A püspök ur Ó Méltósága a papnevelő intézetben megüresedett helyre utólag *Szakács Gyula* gimn. VII. osztályt végzett tanulót vette fel a kispapok sorába.

Tanítóválasztás. A papsi rk. iskolaszék *Malonyai Elemér* okl. tanítót, a helybeli kir. kath. tanítóképző intézet volt jeles növendékét kántortanítónak választotta meg. A választást a püspök ur Ó Méltósága megerősítette.

Nagy idők tanuja. *Balogh László* Munkácson életének 84-ik évében e hó 6-án elhunyt. A szabadságharc alatt nemzetőrfőhadnagya volt azon beregi csapatnak, melybe ő maga táborozott mintegy 300 lucskai legényt. A forradalom folyamán az eperjesi ütközetben vett többek közt részt. 1849-től 1852-ig hivatalt nem viselt; ekkor nevezte őt ki *Tabódy József*, akkori beregi adminisztrátor szolgabírói adjunktussá. Majd Alsó-vereckén működött. Az alkotmány helyreállításával Nagyguttra került, hol *Pogány Ferencz* szolgabírósága alatt, mint esküdt működött. Időközben *Trusza Amáliát* vevén nőül, egyre növekvő gyermekei neveltetése érdekében Munkácsra ment, hol a város szolgálataiba állott s 20 éven át, mint puritánsága és pontosságáról ismert pénztáros viselte magas kora daczára e tisztet s 78 éves korában vonult csak vissza a közpályától, családja körébe e ritka friss szellemű kiváló szervezetű férfit, ki a városnak mostanában már nesztora volt. — Temetése f. hó 8-án d. u. 5 órakor volt. A temetésen a városi tisztikar testületileg vett részt.

Helyreigazítás. Lapunk mult számában az volt írva, hogy id. *Lengyel József* temetése alkalmával a gyászbeszédet *Frank József* főesperes plebános mondta. Most helyreigazítjuk, hogy *Bagossy Bertalan* kir. kath. főgimn. tanár mondta a szentbeszédet. A *Lengyel* temetéséről szóló hírt a szerkesztő sajátkezűleg írta meg, melyben az volt, hogy *Bagossy* tanár ur mondott gyászbeszédet, sőt a revisióban is így volt. A személyzet állítása szerint azonban a szerkesztő távoztása után bejött a nyomdába maga a tanár ur és a saját nevét kivétevé, helyette a főesperes ur nevét tétette be.

Iskolai értesítés. A szatmárnémeti ref. felsőbb leányiskola szeptember elsején teljes hatosztályúvá egészül ki. A VI. osztály elvégzése a tanítónőképző III. osztályaira, a rajztanárképzőbe való felvételre és (latin különbözetivel) a gyógyszerészi pályára jogosít. A polgári iskola IV. osztályát végzett növendékek akadálytalanul felvehetők a felsőbb leányiskola V. osztályába, ha általános jó bizonyítványuk van. A kapcsolatos internátus havi díja 52 korona. Bővebb felvilágosítást szóval vagy írásban készséggel ad az igazgatóság.

Egy jó énekeskönyv. *Szücs Gyula* nagysomkúti állami iskolai tanító „Módszeres Énekeskönyv“-et adott ki az elemi népis-kolák számára az új tanterv és utasítás alapján. A vallás- és közoktatásügyi miniszter által engedélyezve van. Ajánljuk a tanítók figyelmébe. Összesen 3 füzetből áll. Egyes füzet ára 50 fillér. Megrendelhető a szerzőnél Nagysomkúton és kapható minden nagyobb könyvkereskedésben.

Hivatalvesztésre ítélve. Hetekig tartó országos feltűnést keltett tavaly, amikor *Sovány Dezső* aljárásbíró zsebkéssel megölte *Bordás Demeter* kéményseprőmestert. A szatmári törvényszék felmentette a vád alól *Sovány Dezsőt*, mert úgy találta, hogy jogos önvédelemből követte el tettét. A debreczeni ítélőtábla megerősítette ezt az ítéletet, amely jogerőre emelkedett. Mikor az ügynek büntető része elintéztetett, a tábla fegyelmi tanácsa elé került a dolog. *Porubszky Jenő* debreczeni táblai elnök elnöklése alatt hozta meg a fegyelmi tanács döntését, amely *Sovány Dezső* aljárásbíró hivatalvesztéssel sújtja. Az indokolás kimondja, hogy habár önvédelemből követte el tettét, mégis olyan

bűnt követett el, amely összeférhetetlen a bírói állás tisztességével.

Meghívó. A munkácsi Katholikus Egyesületek 1910. július 17-én vasárnap a „Király“-szálló kerthelyiségében konfetti csatával és világpostával egybekötött jótékonycélu táncmulatságot rendeznek. Beléptidij 2 korona, családjegy 4 korona. Kezdeté d. u. 4 órakor. A mulatságon *Kondi Károly* zenekara játszik. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázunk. A mulatságot kedvezőtlen idő esetén is megtartjuk.

Gyászhir. *Bunkó Vince* az országos nevű primás, de kizárólag a mi művésziünk, hosszas szenvedés után vasárnap reggel elhalálozott. Bejárta Európát, játszott több ízben a fővárosban, de mindannyiszor visszavagyott mi közénk, s több mint 40 éven át Szatmár-Németi városának és Szatmármegyének közönségét gyönyörködtette művészi játékával. Temetése, melyen óriási közönség vett részt, tegnapi délután volt.

Tárkányi Béla József egri főegyházm. áldozópapnak a processziókhoz és más ajtatossághoz irt *Vezérkönyve*, ez a minden oldalról keresett imakönyv, most már szállításra készen áll az egri liceumi nyomdában. Az erős vászonnémetes, aranykereszt nyomással diszitett könyvecskét 1 koronájával árusítja a liceumi nyomda. Nagyobb rendeléseknél 10% engedmény.

Az aratás vármegyénk legnagyobb részében erősen folyik, az eredmény azonban sajnos, messze maradt attól a vérmes kilátástól, melyet egyes körök tendenciózusan világgá kürtöltek, sőt még a földmivelésügyi miniszterium által június hó 25.-én kimutatott termésbecslési átlagtól is. Ennek oka vármegyénkben első sorban a májusi abnormis időjárásnak tulajdonítható, helyenként ezenkívül még a júniusi viharok is közbejártak. Tény az, hogy Szatmárvármegyében a termés átlag közepes.

Sikkasztás miatt a halálba. *Mihályovics Sándor* fehérgyarmati kir. járásbírósi végrehajtó f. hó 5-én d. u. 5 órakor a Postaréten mellbelőtte magát. A kórházba szállították és orvosai biznak felépülésében. Tettének okául azt vallotta, hogy a reábizott hivatalos pénzből 239 K 70 fillért elköltött. Minthogy azonban nagyon félt a büntetéstől és a szegénytől, akart menni a halálba.

Pertörlés a képviselőházi verekedés ügyében. *Khuen* miniszterelnök, amidőn a kormányt átvette, kijelentette, hogy ő a béke olajágával jön. Most a miniszterelnök megint egy oly tervéről értesülünk, mely a politikai békesség ügyét lesz hivatva szolgálni. A kormány elhatározta a képviselőházi verekedés ügyében folyamatba tett bünper törlését.

Elszökött fu. A főkapitányi hivatal a következő körözést küldte be hozzánk: Özv. *Wiener Jenőné* Szatmár, *Bercsényi-uteza* 25. sz. a. lakostól az orsz. gyermekvédő liga nagyszöllősi fiu nevelő intézetéből mézeskalácsos tanulól kiadott *Batjáni Antal* nevű gyermek f. hó 4-én elszökött. Személyleírása: Neve *Batjáni Antal*, kora 14 éves, arcza széles, orra lapos, szája rendes, szeme kék, haja szőke, fogai épek. Szőkésekor szürke nadrágot és kabátot, csikos inget és kékeskék sapkát viselt. Megkerestetnek a hatóságok, hogy nevezett gyermeket nyomoztatni s feltalálás esetén az orsz. gyermekvédő liga fiu nevelő intézetébe Nagyszöllőse beszállíttatni s arról hivatalomat értesíteni sziveskedjenek. Tankóczy főkapitány.

Uj betéti társaság. Leopold Gyula hirdetői irodája Budapesten, melynek nemcsak a belföldi, hanem a külföldi nagy hirdetői is állandó üzletfelei és mely a legtekintélyesebb és legnagyobb apparátussal dolgozó vállalat e szakmában, betéti társasággá alakult. A törvényszéki bejegyzés július 6-án megtörtént. A betéti társaság egyedüli tagja Leopold Gyula, ki a vállalatot kiváló szaktudásával és elismert agilitásával továbbra is vezeti. Mint értesülünk, Leopold Gyula több nagyobb vidéki lap kiadójával egyesülve a vidéki lapok részére egész külön szakosztályt fog létesíteni, mely csak a vidéki lapok hirdetői ügyeivel fog foglalkozni.

A vihar áldozata. Még a múlt heti viharok alkalmával történt, hogy Nagyecsedén a szél Balogh Sándor házának fedelét, mint valami pelyhet, megforgatta a levegőben és úgy csapta a kéményhez, hogy ez, keresztültörve a padozatot, Balognak a házában lévő feleségére zuhant. Az asszony a szenvedett sérülésekre behalt.

Hamis ötkoronások. Hivatalos értesítés szerint az utóbbi időben Szatmár, Szolnok-Doboka és Szilágyvármegyékben egészen hamis ötkoronások kerültek forgalomba, a melyek a valóditól csak annyiban különböznek, hogy súlyuk 6 grammal könnyebb és szürkébb a színük. Jegyveretük osztrák és 1907. évi. Tanácsos lesz óvakodni!

Országos vásárok. Július 14-én Királydarócson; 15-én Csengeren; 18-án Mátészalkán és Sárközön; 19-én Krasznabélteken; 25-én Fehérgyarmaton és Szinerváralján; augusztus 1-én Nagypaládon; 2-án Nagyecsedén; 9-én Aranyosmegyesen.

A Gőz-mosógár sikere. A huszadik században nélkülözhetetlen egy gőzmosógár bármily kis városban is. Így Szatmáron is évek óta próbálkoztak annak felállításával, de sikertelenül. Abba kellett hagyni a rosz, használhatatlan víz miatt. A Kristály Gőz-mosógár és Vegytisztító intézet (Kazinczy-u.) új tulajdonosa annyira vitte egy év alatt, hogy az ország minden részéből rengeteg csomagot kap, amit minden bizonytal a pontos és kifogástalan munkájával ért el. Ebből látszik, hogy szakértelemmel bárhol is lehet üzletet teremteni.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Megkezdődött a nagy nyári vásár!

Elegáns sítapáczákból nagy választék.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Óriási választék újdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT, ahol kifogyhatatlan választékban kaphatók: **játék, emléktárgyak, fonografok, üveg, porcellán, alpaca, díszműárak, pénztárcák, zsebkések, azólevő-eszközök, fonografok és gramofonok** és ezekhez lemezek. — A legújabb műöntvények **valódi ezüst platirozással**, u. m.: tintatartók, díszórák hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árukban. — Mindennemű dísztárgyak. — **A legszolidabb szabott árak.** Pontos kiszolgálás. — Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. — Szíves pártfogást kér

BLATNICZKY ISTVÁN SZATMÁR,

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT LEVŐ

„Szatmári Bazár“-jában.

SZOLID SZABOTT ÁRAK!

Szent áldozási képecskék

ötféle színben, tetszés szerint összeválogatva 100 drb. K 1.10
Hátlapján kis ima nyomtatásával 100 drb. K 1.60

Petky László cukrászata

Szatmár, Iskolaköz 2.

Minden időben friss sütemény kapható. Megrendeléseket pontosan elkészítik a legkényesebb igényekig. 1 koronás fout-bal bombatour torták naponta frissen kaphatók. Reggeli és oszonna kávék ugyszintné mindenféle cukrászsüteményben nagy választék.

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szíves figyelmébe modern szabó műhelyét, hol is mindennemű reverendák és papi öltönyök a legnagyobb pontossággal és jutányos árak mellett készülnek.

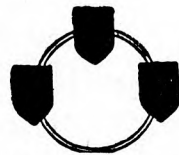
Tisztelettel

Makóczy Géza, papi- és polgári-szabó.

IFJ. RUBINSZKY

IPARMŰVÉSZETI

SZATMÁR, UJ-UTCA 3/a SZ. (SAJÁT HÁZ.)

FERENCZ

MŰHELYE

Modern háló, ebédlő, szalon vagy uri szoba berendezések, valamint leányszoba berendezések művészi kivitelben készülnek.

KIVÁNATRA TERVEKKEL IS KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

MODERN BÁDOGOS MŰHELY!

Felhívom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség figyelmét modernül berendezett

bádogos műhelyemre.

Elvállalok helyben és vidéken *templom, torony és tetőfedéseket és festéseket*; továbbá *bádog sirkoszorúkat, utszéli kereszték készítését* a legjobb kivitelben. *Jégszekrények* szakszerű elkészítését és javítását elvállalom. *Permetezők és fürdőkádak.* Különösen figyelemreméltó jégűtésre berendezett saját vízszűrő készülékem, mely praktikuságában utolérhetetlen. Számos elismerő és dicsérő levelek. Kiváló tisztelettel

Farkas György épület- és díszmű-bádogos

Szatmár-Németi, Istvántér 9. szám.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy 16 év óta fenálló jónevű

paplan- és maträckészítő MŰHELYEMET

teljesen ujonnan átalakítva **Kazinczy-utca 16. szám alá helyeztem át.** Elvállalok mindenemű paplan- és maträckészítését és javítását új rendszerű portalanító géppel, mely a maträcköt teljesen pormentessé teszi.

Teljes tisztelettel

Grünfeld József
paplan- és maträckészítő.

Nincs többé szobafüst!!

Kapható:

GÁL és KLEIN cégénél
Szatmár, Iroda Attila - u. 1b.

Beton, aszfalt, parkétta és aszbesztpala fedési vállalat.

Építkezési anyagok nagykereskedése.
Telep: Hunyady-u. 40. — Telefon 242.

Nyavajatorés

Ki nyavajatorés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. **Hattyu gyógyszer-tár** által **Majna-Frankfurt.**

Aki jó bort szeret inni, keresse fel a HUNGARIÁT. Egy liter új bor házhoz 28 krajczár. Kiemelendő még a többek közt egy palaczk saját töltésű bor Hungária gyöngye cím alatt 50 krajczár.

Valek és Rajz

angol és francia különleges-gü czipészek, hol saját készítményü kész czipők is kaphatók bármilyen kivitelben.

Szatmár, Széchenyi-u. 7.
(Bölönyi-féle ház.)

Szombathelyi iparkiallitason: elismerő oklevéllel kitüntetve.

Soproni kamarakerület iparkiallitásán: ezüstéremmel kitüntetve.

HARKÁNYI EDE SZOBRÁSZ- ÉS KŐFARAGÓ-MESTER KŐIPAR-GYÁRA.

Vállal:

Síremlékek, sírkeresztek, sírboltok (kripta), Mausoleumok, utszéli keresztetek és szent szobrok, ol-tárok, szószékek, keresztelő kutak, szentelt vizek, épület és minden

e szakmába vágó munkák különféle, kiváló bel- és külföldi legjobb minőségű anyagokból való szakszerű, pontos és tetszés szerinti stylusban való elkészítését, ugyszintén falak műmárvánnyal való burkolását.

Gyártelep: SZATMÁR-NÉMETI. (A m. kir. dohánybeváltóval szemben.)

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy

Szatmáron, Mailáth-utca 3. sz. a.

részodrony-ágybetét (maträck)

jutányos árban gyorsan és pontosan készítettnek.

Szives pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Csécsey Ferencz Mailáth-utca 3.

Inglík József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat*; mindennemű öltöny készítésnél a fősnlyt az *elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállitmányaim valódi színe és tartósságáért.

Allandó nagy raktár honi és angol gyártmányu szövetekben. Elsőrangu egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzleten *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem annélfogva engem becses megrendeléseivel megtisztelnibiztosítom, hogy a legesekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb meglegedésre fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,
szabómester.

UJ ÜZLET SZATMÁRON!

Van szerencsém a tisztelt hölgyközönséget tudatni, hogy *Szatmáron, Eötvös-utca 2. szám alatt, a Korona kávéházzal szemben, egy kizárólag*

modern női divatáru - üzletet nyitottam

teljesen fővárosi mintára. Raktáromon csakis különlegességeket tartok; ugymint *selyem, szallag, csipke, bársony, női ruha díszek, valódi batisztok, himzések, svájci és pompadur különlegességek, himzett shálak, valódi indiai chazsmérből, csipkefüggöny, Bonfan, Brisbis Stod fajtákban,* ugyszintén *csipke-ágyterítők,* melyek ezideig csak a fővárosi üzletekben voltak beszerezhetők.

Üzlet megnyitás július hó első hetében!

Szabad megtekintés minden vásárlási kényszer nélkül.

Félix - Gyógyfürdő.

Téli és nyári gyógyhely

NAGYVÁRAD MELLETT

Egész éven át nyitva.

Európa leggazdagabb kénes hév víz-forrása, vízhőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csúsz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan

és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör-kád, iszap mór és szén-savas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora- és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta. Posta, távirtda, interurban telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. — Prospektust küld az Igazgatóság.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS.

Hol javittassuk meg a szőlőpermetezőinket?

Weber János vizszűrőgyárosnál,

ahol permetezők jutányos áron, jótállás mellett, ujonnan is kaphatók. Régi szerkezetek becsereíltetnek. Az új üzlethelyiség és gyár *Árpád-utca 61. sz. alatt van* (saját ház.)

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Mindennemű zseb, fali és ébresztő órákban, arany és ezüst ékszerekben, valamint szemüvegek és china-ezüst árukban

SZABÓ GUSZTÁV

órász-, ékszerész- és látszerész-üzletében

Szatmár, Attila-utca.

ÉPÍTÉSI VÁLLALAT.

Szatmár-Németi és vidéke nagyérdemű építető közönségének szíves tudomására hozzuk, hogy folyó évi január hó 15-én

Szatmár-Németiben, Eötvös-utca 4. sz. alatt

építési irodát nyitottunk.

Elvállalunk mindennemű lakó és gazdasági épület tervezését és felépítését a legjobb beosztás szerint, izléses és modern kivitelben.

Ugy a tervek, valamint az építkezések kivételét a legjutányosabb árban készítjük.

A n. é. építető közönség szíves pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

MAKAY MIKLÓS és LIPICZKY GYULA

ÉPÍTÉSZEK ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK ■ NAGYKÁROLYBAN.

SZABÓ SÁNDOR, SZATMÁR

szobrász, aranyozó és oltárépítő, Wesselényi-utca 3. (saját ház.)

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem nagyrabecsült megrendelőimet, hogy

SZOBRÁSZ-, ARANYOZÓ- ÉS OLTÁRÉPÍTŐ-MÜTERMEMET

ujonnan átalakítva, saját házamba, Wesselényi-utca 3. szám alá helyeztem át.

Kérem az igen tisztelt megrendelőimet, hogy bizalmukkal a jövőben is megtisztelni sziveskedjenek.

